1857. N°. 44.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG 13 APRIL.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 11 April.

De Letterkundige Afdeeling der Kon. Akademie van Wetenschappen zal op Dingsdag aanst. te Amsterdam eene gewone vergadering houden.

— Vergelijkende Staat van de zuivere opbrengst der opcenten en eigene middelen, ten behoeve dezer gemeente geheven, gedurende de maanden Maart 1856 en 1857, alsmede van die opbrengst over de drie eerste maanden dier beide jaren.

MIDDELEN.	Zuivere opbrengst over de maand Maart.		Zuivere opbrengst over de 3 maanden des jaars.	
	1856	1857	1856	1857
Geslagt (bij opcenten en invoer)	f 1785.09	f 2008.65	f 4969.00½	f 5178.34½
Binnenl. Gedistilleerd (idem)	3139.20	3739.13½	7577.67	11184.15
Buitenl. Gedistilleerd (idem)	15.22	387.02½	320.40½	708.77½
Likeuren (idem) enz.	1.57	» »	17.47½	58.39½
Gemaal (eigen middel)	4356.35½	5121.20½	14189.93½	13303.64
Wijn, Fruit- en Kanariewijn (id.)	778.05	1397.55	2516.40	4334.02½
	f 10075.48½	f 12653.56½	f 29590.89	f 34767.33

— Het getal der in het Werkhuis alhier opgenomenen, bedroeg gedurende deze week dagelijks 129 tot 146 personen.

— Van Hellevoetsluis is uitgezeild het fregatschip *Noordbrabant*, Kapt. Bok; aan boord hebbende 200 Onder-Officieren en manschappen voor het leger in Oost-Indie. Die troepen staan onder bevel van den 2den Luitenant J. G. D. Ober Schorfheide.

— Uit Leeuwarden wordt gemeld dat Z. M. de Koning de door den Gemeenteraad uitgestelden hoofdelijken omslag heeft goedgekeurd. De grondslagen dier belasting zijn: de vermoedelijke inkomsten van den belastingschuldige, en wanneer hiervan geene voldoende opgave geschiedt en bij Burg. en Weth. geene genoegzame kennis daarvan bestaat, de bekende inkomsten, in verband met de personele huurwaarde der woningen en den uiterlijken staat der belastingschuldigen; in beide gevallen met inachtneming van der belastingschuldigen getal kinderen, geen inkomen hebbende.

— De longziekte onder het vee rigt in de provincie Friesland steeds groote verwoestingen aan. In de drie eerste maanden van dit jaar zijn 1502 runderen gestorven en 2153 afgemaakt. Van de 43 gemeenten in die provincie, zijn er nog slechts 8 van de ziekte bevrijd.

— De *Prov. Gron. Courant* meldt dat in een der dorpen der gemeente Hemelumer Oldephaert en Noordwolde (Friesland) dezer dagen eene vrouw van 86 jaren overleden is, die steeds zulk eene vaste gezondheid genoot, dat zij nooit eenig geneesmiddel heeft behoeven te gebruiken, totdat zij eenige maanden voor haren dood ziek werd. Zij had toen veel pijn in den mond, waarvan het gevolg was, dat zij 6 nieuwe kiezen kreeg, waarvan zij den overigen tijd haars levens nog nut gehad heeft. Zij had altijd eene geregelde levenswijze in acht genomen.

— Te 's Hertogenbosch is in deze week een os geslagt die 900 Ned. ℔ zwaar was en voor *f* 740 was aangekocht.

— Te Tilburg, alwaar eene belasting op de honden bestaat, is dezer dagen tegen een zeker persoon proces-verbaal opgemaakt, op grond dat hij in het bezit was van een hond, ouder dan 3 maanden, zonder dien voor de belasting te hebben aangegeven. De beklaagde beweerde dat zijn hond den ouderdom van 3 maanden nog niet bereikt had, terwijl sommige getuigen het tegendeel beweerden. Te vergeefs heeft men pogingen in het werk gesteld om de geboorte-akte te vinden, doch alle nasporingen bleven vruchteloos. De Regter heeft gemeend den eisch wegens gebrek van wettig en overtuigend bewijs te moeten ontzeggen.

— Den 19den December ll. is op zijne reis van Java naar Nederland, in den ouderdom van 41 jaren overleden, de Heer A. van der Ven, laatst Resident van Palembang.

— Uit het in onze vorige vermelde voorloopig Verslag van de HH. Rapporteurs v. Nispen v. Sevenaar, Blaupot ten Cate, Heemskerk, Thorbecke en Bosscha, omtrent het wets-ontwerp op het lager onderwijs, ontleenen wij eerst uit de algemeene aanmerkingen het volgende:

Te midden van den strijd van meeningen van eenigen vond de meerderheid alle reden om den loop te betreuren, die aan geheel deze zaak gegeven is. Degenen, die thans over groote teleurstelling klaagden, hadden zelven getracht den grooten hoop op te roepen, om zich met een onderwerp van wetgeving te mengen, welks ware aard niet onder ieders beoordeeling valt. Ziende dat zij hun lievelingsdenkbeeld langs den weg eener bezadigde discussie niet konden bereiken, hadden zij demagogische middelen te baat genomen en door het beroep op eene numerike meerderheid trachten te overwinnen. Zij hadden daarbij gehandeld in strijd met hun eigen beginsel. Ook aan de zijde der meerderheid kon, indien men slechts voor misbruik en verkeerde opvatting zeker ware, tegen het spreken van *Christelijke deugden* in de wet niet de allerminste bedenking bestaan. Voor zoover de schoolonderwijzer zich op het gebied des opvoeders begeven mag en begeven moet, zal hij onder eene natie als de onze niet anders dan tot *Christelijke* deugd kunnen opwekken. Maar het bleef een treurig verschijnsel, dat het noemen van dat woord noodig was gekeurd door degenen, die steeds op den Protestantschen oorsprong van onzen Staat wijzen en van eene Protestantsche maatschappij spreken. In zulk eene maatschappij, waar het Christendom niet anders kan zijn dan de vrucht van vrije overtuiging, heeft het geven eener officiële sanctie aan dat Christendom door de wet iets ongerijmds. Hoe dit zij, de meerderheid kon het niet anders dan afkeuren, dat op den eisch van petitionarissen een woord in de wet is gebragt, dat zoo zeer kon worden misbruikt. Zij kon de vrees niet verbergen, dat eene poging tot bevrediging, die toch zoo weinig bevredigde, twist en beroering zou levendig houden op een gebied, waar voor het welzijn der volgende geslachten eendragtige zamenwerking zoo wenschelijk en noodig is.

Verder wordt opgemerkt, dat de Regering weinig acht heeft geslagen op door de Kamer met nadruk voorgeslagene verbeteringen. Zoo is geen gevolg gegeven aan den toch zoo billijken en natuurlijken wensch, dat de kring van het lager onderwijs voor de openbare school in eene groote gemeente, in een der middelpunten van beschaving van ons land, wijder mogt kunnen zijn, dan de kring van dat onderwijs in een afgelegen gehucht. Zoo zoekt men nog altijd te vergeefs in de wet naar organieke bepalingen betrekkelijk de opleiding der onderwijzers, en wordt dus de grondslag niet gelegd, waarop het gebouw van een verbeterd lager schoolwezen alleen rusten kan. Zoo zijn in de derde plaats de geopperde denkbeelden omtrent eene betere regeling van het schooltoezigt geheel afgewezen en blijft de Regering in dat opzigt aan een stelsel hangen, dat, naar de innige overtuiging van zeer vele leden, verkeerd zou werken en onder 't welk de levendmakende geest in ons schoolwezen zou blijven ontbreken. De meerderheid gevoelde, onder voorbehoud van bij de artt. daarop terug te komen, zich genoopt reeds bij dit meer algemeen overzigt ernstig aan te dringen op eene nadere overweging der Regering van het deswege vroeger aangevoerde. Die nadere overweging, men twijfelde er niet aan, zou tot het omhelzen der geopperde denkbeelden leiden en alzoo eene wet aannemelijker maken, die nu reeds in geheel haar zamenstel zoo veel aan het vroeger gehouden gemeen overleg te danken heeft.

Wat schoolpligtigheid betreft, de groote meerderheid achtte de wettelijke invoering daarvan alleen dáár mogelijk, waar alle onderwijs van staatswege gegeven wordt; niet in Nederland, onder onze Grondwet, die het beginsel der vrijheid van onderwijs erkent en welker geheele geest strijdig is met den dwang, dien men langs dezen weg den huisvader zou aandoen. Ongetwijfeld is het een groot en bedenkelijk kwaad, dat in een beschaafd land als het onze, nog zoo veel duizenden kinderen geenerlei of slechts een zeer gebrekkig en onvolledig lager onderwijs genieten. Het is echter eene dwaling te meenen, dat alleen door het aandoen van dwang, die dan nog niet eens altijd de verlangde werking zou hebben, dat kwaad te genezen is. Verlevendiging van den ijver voor het lager schoolwezen, ook door den zedelijken invloed van een goed geregeld, werkzaam schooltoezigt, zal veel tot die genezing kunnen bijdragen. Men beginne met zorg te dragen, dat in alle gemeenten zonder onderscheid gelegenheid besta, om elk kind van behoeftige ouders eene plaats op de volksschool te doen erlangen, en het aantal der niet schoolgaande kinderen zal reeds daardoor aanmerkelijk verminderen. Wat het geuite verlangen betreft omtrent maatregelen tegen het doen werken in fabrieken van kinderen, die geen lager onderwijs genoten hebben, zoo aan dien wensch gevolg te geven is, kan hij toch bij de thans behandelde wet geene voldoening vinden.

Verder worden de 67 artt. achtereenvolgens behandeld. Wij zullen later daarvan eenige bijzonderheden omtrent de hoofdpunten mededeelen.

'sGRAVENHAGE, 11 April.

Z. M. heeft benoemd tot Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw J. J. de Jongh, lid der Commissie van Administratie over de gevangenissen te Leeuwarden.

— Bij Kon. besluit is tot lid in den Raad van Nederl. Indië benoemd de Heer Jhr. J. F. Hora Siccama, thans Directeur-Generaal, waarnemend Directeur van Finantiën.

— Tot Ontvanger te Swalmen is benoemd de Heer J. H. Caisar, thans te Borne.

— Ter aanvulling van het berigt in ons vorig nommer, omtrent de aflegging zijner geloofsbelijdenis door Z. K. H. den Prins van Oranje, nemen wij hier een vollediger verslag over uit het *Resid. Bl.* van gisteren.

»Aan 't eind der zaal, voor die plegtigheid gebruikt, was eene tafel geplaatst, aan wier eene zijde Z. K. H. de Prins van Oranje, en naast Hd. Z. Exc. Mr. Wiardi Beckman, Minister van Herv. Eeredienst, en den Heer Schmölck, Ouderling, waren gezeten, terwijl aan de andere zijde Ds. Ruitenschild, alsmede de oudste Leeraren der Hervormde en Waalsche gemeenten, de Heeren Ds. Molenaar en Secrétan, plaats hadden genomen.

Op de tafel lag een Bijbel.

Tegenover die tafel waren in rijen gezeten, ten eener zijde, Z. M. de Koning, Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, Z. K. H. Prins Hendrik, Z. D. H. de Hertog van Saxen Weimar, de Hofstaten, de Groot-Officieren der Kroon, de tijdelijke President van den Ministerraad, Z. Exc. den Heer van Rappard, Baron Forstner van Dambenoy, Intendant der opvoeding van den Prins van Oranje, de Heer Vice-President van den Raad van State, Z. Exc. den Heer van der Heim, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, de Rector-Magnificus der Leydsche Hoogeschool, de Heer Kaiser en de Heeren Professoren, bij wie Z. K. H. de Prins van Oranje een cursus houdt, de Heeren Cock, van Assen en Vissering, en voorts allen, die vroeger onderwijs aan Z. K. H. den Prins van Oranje mogten geven, o. a. de Heeren Margadant en Dr. de Raadt. Aan de andere zijde waren gezeten H. M. de Koningin, H. M. de Koningin-Moeder, H. K. H. Prinses Frederik, H. K. H. Prinses Hendrik, Prinses Maria der Nederlanden, de Hertogin Anna en de Dames, tot de verschillende Hofhoudingen behoorende.

Gedurende een uur sprak Ds. Ruitenschild met den Prins over den Bijbel en de grondwaarheden, door de Hervormde Kerk als zoodanig aangenomen en wat de vermoedelijke erfgenaam des Troons sprak, werd door zijne Koninklijke ouders, door de leden van het doorluchtig Huis van Oranje en door al de aanzienlijke genoodigden met innig genoegen gehoord.

Ten slotte legde Z. K. H. met de hand op den Bijbel, (treffende herinnering aan de spreuk der vaderen op onze munt: *hac nitimur - op u steunen wij*) plegtige verklaring af, van opregt geloof aan de waarheden van het Evangelie en de leer der Hervormde Kerk en van biddend voornemen om die belijdenis getrouw te blijven, en werd daarop plegtig, met dankzegging en gebed, als lidmaat dier kerk ingezegend."

— De Luit.-Generaal H. F. C. Baron Forstner van Dambenoy, Minister van Oorlog en Intendant der opvoeding van Z. K. H. den Prins van Oranje is tot Z. Ms. Adjudant in buitengewone dienst benoemd.

— De Koning en de Koningin zullen zich Dingsdag aanst. met den beurstrein uit de residentie naar Amsterdam begeven, en aldaar tot Maandag daaraanvolgende verblijven.

— Naar men verneemt wordt H. K. H. de Groothertogin van Saksen Weimar Eisenach, eerlang in de residentie verwacht.

— Ten behoeve van de noodlijdenden op het eiland Groot-Sangir zijn bij het Ministerie van Koloniën nog eenige giften ingekomen, waardoor het totaal dier giften thans ƒ 4,073.39 bedraagt.

— De commissie van rapporteurs van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over het wets-ontwerp op de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, is met haar verslag gereed. Die commissie bestaat uit de Heeren: Gevers Deynoot, Godefroi, Strens, Dullert en Sander. Men verwacht dat dit verslag spoedig het licht zal zien. In de volgende week zal ook het nader verslag van de commissie der Kamer over het Indisch drukpersreglement, opgemaakt en bekend worden.

— Men verneemt dat bij de hervatting van de werkzaamheden der Tweede Kamer, bepaald op 21 dezer, van regeringswege een ontwerp van wet zal worden aangeboden, tot vaststelling der begrooting voor het dep. van Binnenl. Zaken over 1857. Men weet dat in Dec. jl. de begrooting door de Tweede Kamer werd afgekeurd, terwijl er later eene credietwet voor 6 maanden werd vastgesteld. Nu zal de volledige begrooting voor dit jaar worden aangeboden.

— De Commissie uit het Prov. Geregtshof in Zuidholland, tot het afnemen der examina van hen die naar het Notaris-Ambt dingen, zal daartoe zitting houden op Dingsdag den 14den Mei.

— Bij arrest van het Prov. Geregtshof in Zuidholland van heden, zijn L. Huisman en S. van Ullem, wegens den bekenden inbraak te Leyden, veroordeeld beiden tot 7 jaren tuchthuisstraf.

— Onze stadgenoot, de Heer J. Leenen, heeft aan zijne kleederbleekerij een stoomwerktuig aangebragt tot in werking brenging van al de benoodigdheden voor de droogwasscherij. De proeven hebben goed voldaan.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIË.

De *Courr. de la Sambre* berigt dat er op een der spoorwegen van de Nijverheids-Maatschappij, namelijk tusschen Charleroi en Leuven, een groot ongeluk is gebeurd. De trein, bestaande uit een locomotief, tender en acht rijtuigen met kolen geladen, is uit het spoor geraakt en van eene hoogte van 1½ el door elkander nedergestort. De machinist is als door een wonder behouden gebleven, maar de stoker heeft onder de locomotief, die voor een aanmerkelijk deel in den grond is geraakt, den dood gevonden. Alleen zijn hoofd en zijne voeten waren zigtbaar. Er wordt een naauwkeurig onderzoek naar de oorzaak van dit ongeval ingesteld.

ENGELAND.

LONDEN, 9 April.

De *Transit*, die met 600 man aan boord naar de Chinesche wateren was vertrokken, is in bijna zinkenden toestand uit zee teruggekeerd.

— Te Macao is een afschrift ontvangen van de instructie, die door den Keizer van China aan den Onder-Koning van Canton zou zijn afgezonden. In dit stuk wordt gezegd dat de Keizer met verontwaardiging den aanval van de barbaarsche Engelschen heeft vernomen, waarna aan Yeh de volgende bevelen worden gegeven. Zij behooren voorbeeldig te worden getuchtigd, en nadat zij de straf zullen hebben ondergaan, die zij verdienen, en een opregt berouw betoonen, veroorlooft de Keizer, onze edelmoedige Souverein, welke door stroomen van licht wordt bestraald, dat de vijandelijkheden zullen worden geschorst, en dat de handelsbetrekkingen weder, even als te voren, zullen worden aangeknoopt. — Deze instructie is het eerste officiële stuk dat van de Chinesche zijde is openbaar geworden; maar het heeft natuurlijk bij de verschillende vertalingen veel van het oorspronkelijke verloren.

— Aan 's Rijks werf te Portsmouth is bevel ontvangen om de uitrusting der naar China bestemde kanonneerbooten zooveel doenlijk te bespoedigen, en daaraan bij dag en nacht onafgebroken te arbeiden.

— Te Liverpool heeft een vleeschhouwer, wiens geestvermogens door achteruitgang zijner zaken gekrenkt waren, zijn 4-jarig zoontje omgebragt en zijne echtgenoote benevens nog een kind van 18 maanden doodelijk verwond. Voor den Regter gebragt, bevond hij zich in zoo verwilderden toestand, dat zijne verklaringen zonder beteekenis waren. Volgens het getuigenis der geburen heerschte vroeger in dit gezin de beste overeenstemming.

— Volgens berigt uit New-York is een groot deel van Plymouth in Iowa door brand vernield. De schade wordt op 100,000 dollars geschat.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 April.

Bij Keizerlijk besluit, in den *Moniteur* opgenomen, is de aanleg van een spoorwegnet in Algerië bepaald. Dit net zal in gelijken lijn met de zee loopen, van Algiers naar Constantine, en van Algiers naar Oran, met zijtakken naar de voornaamste havens van de kolonie. De vergunningen zullen aan bijzondere personen worden verleend en het leger zal tot de aardwerken gebezigd worden.

— De Keizer heeft de zamenstelling van een ruiterij-kamp bij Luneville bevolen.

— De Heer Emile Pereire is tot Officier van het Legioen van Eer benoemd.

— De Persische Gezant is alhier uit Londen teruggekeerd.

— Mevr. Ristori zendt iederen ochtend de bloemenruikers, welke men haar des avonds in den schouwburg toewerpt, naar de kerk van Notre Dame de Lorette, om in de aan de H. Maagd gewijde kapel te worden nedergelegd.

— Het afgeloopen speeljaar is voor de schouwburgen alhier zeer gunstig geweest. Nog nooit was de ontvangst zoo aanzienlijk.

— De Commissie van de Academie van Wetenschappen, aan welke de plannen van den Heer de Lesseps, omtrent de doorgraving van de landengte van Suez, ter beoordeeling waren voorgelegd, heeft na een naauwkeurig onderzoek hare goedkeuring daaraan geschonken en een gunstig verslag uitgebragt. De Academie heeft zich daarmede vereenigd.

— De Russische Regering tracht vele Ingenieurs hier te lande over te halen om naar Rusland te gaan, waar hunne dienst voor den aanleg der spoorwegen onontbeerlijk is.

— De Russische Generaal Todtleben heeft bereids bezoeken afgelegd bij den Minister van Oorlog en de Maarschalken Pélissier, Canrobert en Bosquet, terwijl vele Officieren van het Fransche leger zich tot hem begeven hebben.

— Op eene verkooping van eigenhandige brieven van merkwaardige personen, van wijlen Graaf George Esterhazy alhier, is o. a. een brief van den Prins van Condé, in 1569 bij Jarnac gesneuveld, voor 400 fr. verkocht; een van Karel XII, Koning van Zweden, voor 116 fr.; een van Gonzalvo de Cordova, Spaansch Generaal, overl. in 1515, voor 305 fr.; een paar brieven van Luther, voor 189 en 151 fr.; een van Maria Antoinette aan haren broeder, voor 320 fr.; een van Voltaire, waarvan er duizenden zijn, voor 82 fr. De parel der verkooping was een van Keizer Napoleon I, toen nog Generaal in 1796, aan zijn' broeder Joseph, over de ziekte van zijne vrouw Josephine en eindigende met deze woorden: »Vaarwel, mijn vriend, ik ben door de natuur bestemd om van het schitterende, alleen den schijn te hebben," voor 1000 fr.

ITALIË.

De schilderij van Paul Veronese, bekend onder den naam van *Tenda di Dario*, op welks bezit Venetië roem draagt, is naar men verneemt voor 14,000 £ door het Britsche museum te Londen aangekocht.

— Mevr. Beecher Stowe, de schrijfster van de *Negerhut*, bevindt zich thans te Napels en wordt aldaar met onderscheiding behandeld. Genoemd werk is reeds 2 malen in het Italiaansch vertaald, en ook tot een tooneelstuk omgewerkt.

— De Koning van Beijeren is te Napels aangekomen. Hij heeft terstond een uitstapje naar Palermo gedaan.

— Uit Weenen wordt aan de *Köln. Zeit.* het volgende berigt: „In vele bladen zijn berigten geplaatst betreffende folteringen, die men in Napels weerlooze gevangenen heeft doen ondergaan. Ik deed mijn best om mij daaromtrent zekerheid te verschaffen en wendde mij tot personen, die door hunnen rang in dien Staat goed onderrigt moeten zijn; maar tot mijn leedwezen en in het belang der gehoonde menschheid moet ik bekennen, dat ik van dien kant een ontwijkend antwoord kreeg en mij verklaard werd: »dat er onder de buitengewone omstandigheden, waarin het Koningrijk zich bevindt, zoo veel ongehoorde zaken gebeuren, dat ook deze ontzettende en schandelijke feiten niet tot de onmogelijkheden kunnen behooren." Dus behoort in de 19de eeuw in een Christelijken Staat, die voor beschaafd wil doorgaan, de pijnbank niet tot de onmogelijkheden.

— Op den avond van den 31sten Maart is de Wachtmeester der Romeinsche gendarmerie Baldoni in een der drukste koffijhuizen te Ancona, door een geweerschot gedood.

— De sterrekundige Colla, te Parma, is in den ouderdom van 51 jaren overleden.

PRUISSEN.

Te Erfurt is in den ouderdom van 96 jaren overleden een veteraan van het leger van Frederik den Groote, genaamd Johann Wilhelm Kunze. Hij

diende als Ordonnans bij den Generaal v. Ziethen, dien hij tot aan zijn dood vergezelde. In lateren tijd oefende hij het beroep uit van hoedenmaker.

— De Hoogleeraar Walz is dezer dagen te Stuttgard overleden. Dit is de derde Hoogleeraar die in den tijd van een jaar aan de Hoogeschool aldaar is ontvallen.

— Uit Kopenhagen is het berigt ontvangen dat al de leden van het Kabinet hun ontslag hebben ingediend. De reden hiervan moet alleen gelegen zijn in een verschil van gevoelen over de binnenlandsche aangelegenheden.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 8 April.

De Keizer en de Keizerin zullen in de volgende week de reis naar Hongarye aanvaarden. Reeds is een gedeelte der hofhouding derwaarts vertrokken.

RUSLAND.

Op den 30sten Maart is te Petersburg de verjaardag van den Parijschen vrede door eene groote wapenschouw gevierd. Al de regimenten in den omtrek van de stad liggende, hebben daaraan deelgenomen. De Keizer heeft aan het hoofd van eenen luisterrijken Staf, de gelederen doorloopen en is overal met gejuich begroet. Voor de Keizerin was eene tent opgeslagen op het balcon van het winter-paleis, van waar zij een goed gezigt op de militaire plegtigheid had.

— De Academie van Schoone Kunsten maakt eene groote tentoonstelling van schilderijen gereed. Het model voor het marmeren standbeeld van Keizer Alexander, hetwelk de handelsstand van Petersburg voor de groote beurszaal bij den beeldhouwer Pimenow besteld heeft, is reeds gereed.

— De Graaf Alexis Ouvarow, zoon van den voormaligen Minister van Onderwijs, heeft aan de Academie van Wetenschappen eene jaarlijksche som van 3,000 roebels (*f* 6000) geschonken, om te dienen tot uitloving van eenen prijs in het vak der Russische geschiedenis.

TURKYE.

Het onderzoek wegens het zenden van krijgsvoorraad aan de Circassiers is afgeloopen. De Sultan zal later over de in die zaak betrokken personen vonnis vellen.

— Te Konstantinopel is eene groote stoomboot-maatschappij opgerigt, waarbij schier al de rijke Pacha's en de voornaamste handelshuizen van Galata belanghebbenden zijn. Zij heeft ten doel Konstantinopel door regelmatige stoombootdiensten met de havens van de Zwarte zee en ook met die van de Middellandsche zee, tot aan Genua toe, in verbinding te brengen. Van regeringswege zijn haar groote voordeelen toegezegd.

— Te Khulkhal, in Perzië, is een opstand uitgebarsten, ten gevolge van hongersnood. De bevelhebber van de stad is gevlugt.

STADS BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN doen te weten, dat een gedrukt exemplaar der vastgestelde lijsten van de bevoegd erkende geneeskunstoefenaren enz. voor den jare 1857, dagelijks (uitgezonderd Zon- en Feestdagen) ter Secretarie dezer Gemeente ter inzage ligt, van des morgens tien, tot des namiddags ten één ure.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 11 April 1857. VAN LIMBURG STIRUM, Burgemeester.
v. PUTTKAMMER, Secretaris.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN doen te weten, ter voldoening aan art. 228 der Gemeentewet, dat alle Pretensiën over het jaar 1856 ten laste der Gemeente, vóór of op den laatsten Junij dezes jaars zullen moeten worden ingediend, en dat alle vorderingen, welke niet binnen den genoemden termijn zullen zijn ingediend voor verjaard en vernietigd zullen worden gehouden.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 7 April 1857. VAN LIMBURG STIRUM, Burgemeester.
v. PUTTKAMMER, Secretaris.

Derde Zitting van den Militie-Raad over het Kanton Leyden, No. 15.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, ontvangen hebbende van den Luitenant-Kolonel Militie-Commissaris over de Kantons 15—21, Provincie *Zuid-Holland*, eene Kennisgeving, dat de derde Zitting des Militie-Raads voor deze Gemeente, zal gehouden worden in de *Lakenhal aan den Ouden Singel*, op Vrijdag den 17den April 1857, des morgens ten half 11 ure, ter beoordeeling der Plaatsvervangers en Nummerverwisselaars, welke de dienstpligtige Lotelingen dezer Gemeente zullen verlangen te stellen, alsmede tot het afdoen der belangen van zoodanige Lotelingen, wier zaak tot deze Zitting is geadjourneerd, — doen te weten aan de daarbij belanghebbenden, dat tot het opmaken van de bij de Wet gevorderde certificaten voor Plaatsvervangers en Nummerverwisselaars, (welke laatste zulks echter niet dan met toestemming hunner ouders vermogen te doen,) zal worden gevaceerd ter Secretarie dezer Gemeente, van heden af, dagelijks, de Zondag uitgezonderd, 's morgens ten 10 ure, — alwaar zij tevens de noodige informatiën, zoo omtrent het opmaken dezer certificaten, als ten aanzien der vereischten, welke de Plaatsvervangers ingevolge de Wet moeten bezitten, kunnen bekomen.

Voorts vermanen Burgemeester en Wethouders, naar aanleiding der Circulaire van den Staatsraad, Commissaris des Konings in deze Provincie, dato 18 Februarij jl. litt. A No. 1474, 2e Afd., die Lotelingen welke verlangen zich in de dienst het zij bij Plaatsvervanging of Nommerverwisseling te doen vervangen, zich deze gelegenheid te nutte te maken, daar er na hunne inlijving, niet dan in zeer buitengewone omstandigheden daartoe eene speciale vergunning zal worden verleend.

Ten slotte nog meenen Burgemeester en Wethouders de belanghebbenden, of wel hunne ouders, te moeten waarschuwen voor zoodanige personen, welke hun onder den naam van Commissionairs, somwijlen misleiden, zoo door met hen krachtelooze overeenkomsten te sluiten, als door hen, welke Plaatsvervangers verlangen te stellen, onder voorwending van alles voor hen te zullen bezorgen, een aantal onnoodige kosten doen maken, ja die zelfs veelal, door beding van al de gelden daartoe benoodigd, dadelijk in eens of bij kort op elkander volgende termijnen te moeten ontvangen, hun voor het vervolg in vele onaangenaamheden wikkelen, alzoo van het geld, door de Lotelingen ten behoeve der Plaatsvervangers te geven, volgens Art. 98 der Wet van den 8sten Januarij 1817, nimmer meer dan *een vijfde* aan deze mag worden uitbetaald, en de overige vier vijfde in de kas van het Korps moeten worden gestort, — en alsdan zoodanige Commissionairs, na het volle geld genoten te hebben, dikwijls (zoo als de ondervinding heeft doen zien) niet in staat zijn de betaling der verdere termijnen aan het Korps te voldoen, de belanghebbenden genoodzaakt worden die gelden nog eenmaal te betalen. Eindelijk wordt den belanghebbenden nog herinnerd de bepaling van Art. 33 der Wet van den 27sten April 1820, houdende: dat hij, wiens Plaatsvervanger gedurende 18 maanden gediend heeft, (de dienst bij reserve niet mede gerekend) van alle verdere verantwoordelijkheid voor dezen bevrijd zal kunnen blijven, mits stortende een som van *f* 150, wanneer in de aanvulling van den Plaatsvervanger, ingeval hij megt komen te ontbreken, door vrijwillige werving zal worden voorzien.

En zal deze door aanplakking en plaatsing in de *Leyd. Cour.* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 3 April 1857. VAN LIMBURG STIRUM, Burgemeester.
v. PUTTKAMMER, Secretaris.

KERKNIEUWS.

WOERDEN, 10 April. Door den Kerkeraad der Herv. gemeente alhier is op nieuw het volgende 12-tal Predikanten gevormd: DD. Bryce, te Vreeland; Dekkers, te Chaam; van Dijk, te Zevenbergen; Gewin, te Heemstede; de Graaff, te Apeldoorn; Gutteling, te Oude Tonge; Moryllon Loysen, te Bodegraven; Osti, te Delfshaven; van Rhyn, te Wassenaar; Schouten, te Koudekerke; Tinholt, te Wissekerke, en Zijnen te Zwijndrecht.

— Te Maartensdijk, bij Utrecht, is tot Predikant beroepen de candidaat L. H. Slotemaker, Theol. Doct.

232ste Staats-Loterij.

Trekking der Tweede Klasse.

4de Trekking. No. 4010 een prijs van *f* 5,000.

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd: J. H. WYNSTROOM,
Wedr. J. J. VAN DER BREGGEN.
LEYDEN, 9 April 1857. M. BACKER,
Wed. W. POTTUM.
Eenige Kennisgeving.

Het heeft God behaagd mijnen geliefden Echtgenoot JACOB NIEUWENHUIS, *oud-Hoogleeraar* aan de Hoogeschool te *Leyden*, na een langdurig lijden, in den ouderdom van bijna tachtig jaren tot zich te nemen. Mijne Kinderen, Behuwd- en Kleinkinderen berusten met mij in de overtuiging dat zijn sterven gewin is, daar zijn werkzaam leven, een leven in het geloof aan Hem was, die de opstanding en het leven is.

A. M. E. C. VAN PESCH,
VLEUTEN, 7 April 1857. Wed. J. NIEUWENHUIS.

Heden ontvingen wij de smartelijke tijding van het afsterven van onzen geliefden Broeder HENDRIK SEBALD VAN DER MONDE, *Med. Doctor* te *Doorneburg*,

Dr. J. M. SCHRANT,
LEYDEN, 10 April 1857. J. SCHRANT, VAN DER MONDE.
Eenige Kennisgeving.

Voor de vele blijken van belangstelling, bij gelegenheid der bevalling zijner Echtgenoote ondervonden, betuigt de Ondergeteekende zijnen hartelijken dank.

LEYDEN, 10 April 1857. H. J. VAN DER MEER.

Bij Akte op den 27sten Maart 1857 voor den Notaris PIETER MULLER, in bijzijn van Getuigen te *Leyden* verleden, behoorlijk geregistreerd, is tusschen de Heeren SALOMON HARTOG, *Koopman* en MAURITS SALOMON HARTOG, *Fabrikant in Sigaren*, beide wonende te *Leyden*, eene **VENNOOTSCHAP** aangegaan onder de Firma van S. HARTOG EN Co., tot het gemeenschappelijk drijven van *Handel in Wollen*, alsmede in *Tabak en Sigaren*, voor den tijd van drie achtereenvolgende jaren, ingaande den 1sten Mei 1857; zonder ontbinding wordt de Vennootschap na verloop van dien tijd, op denzelfden voet voortgezet; de Onderteekening zal door ieder der Vennooten afzonderlijk met gelijk regt geschieden en te zamen en ieder afzonderlijk geregtigd zijn tot alle handelingen de Vennootschap betreffende; doch zal het geen hunner vrijstaan zonder toestemming en medewerking van den mede-Vennoot gelden ter leen op te nemen of ter leen te geven.

Geschiedende deze aankondiging ingevolge art. 28 van het Wetboek van Koophandel.

Amsterdamsch Depôt

GROENE EN ZWARTE THEE.

De goede aftrek welke de waterhoudende soorten van *f* 0.90 à *f* 1.00 en de geurige van *f* 1.25 en *f* 1.50 de 5 Ons, en de duurdere soorten, die naar gelang der prijzen zooveel fijner zijn, ondervinden, is een bewijs dat zij algemeen voldoen. Zij zijn te bekomen ook in verzegelde pakjes van 2½ Ons, op het Rapenburg tegenover de Academie,

bij de Wedawe P. J. MEERBURG.

Dépot van Thée.

DE THEEËN UIT HET THEE-MAGAZIJN
VAN
JAN VAN REES en ZOON,
TE ZWOLLE,

uitmuntende door kracht, geur en bovenal door waterhoudendheid, zijn in verzegelde pakjes van 2½ en 5 Ons, voorzien van stempel, prijs en nommer, verkrijgbaar bij

H. VOGELVANGER,

in het Noordeinde, Wijk I. No. 208, alwaar Prijs-Couranten te bekomen zijn.

MAGAZIJN VAN MANUFACTUREN, MODES EN NOUVEAUTÉS.

De Ondergeteekende berigt zijne Begunstigers de ontvangst der nieuwe **Modellen van Mantilles, Mutsen, Bloemen, Parasols, Linten, Broderies**, enz., alsmede een groot assortiment **Zijden Stoffen, Robes en Volants**, in alle genres, benevens **Nouveautés**, geschikt voor het saisoen.

Zich bij voortduring minzaam aanbevelende, verzekert hij eene solide en nette bediening.

LEYDEN, April 1857.

D. WAPELBAKKER.

M. VISSER, *Modiste*, heeft de eer aan hare geëerde Begunstigers te berigten, dat zij hare Affaire, bestaande in het **maken en vermaken van Dameshoeden**, en al wat tot het Modevak behoort, *verplaatst* heeft van de Hoogewoerd naar de Mare, het 3de huis van de Klaresteeg.

Solide Jalousiën.

Door toenemende vermeerdering mijner Affaire, zoo buiten als binnen deze Stad, ben ik van woonplaats veranderd en woon thans nevens mijne werkplaats, ten einde de soliditeit van mijne afleveringen te bevorderen. Ik beveel mij beleefdelijk het geëerde Publiek aan tot het leveren van **Binnen- en Buitenjalousiën**, Porselein Witte, Zeegroen en Witte, dat jaren lang blank wit blijft, en verder tot het **herstellen van oude Jalousiën**. Alles tot de minst mogelijke prijzen.

UEd. Dw. Dienaar,

C. C. MUSSERT,

Adres Jalousiën-Fabriek, in het Gefalide Begijnhof op het Rapenburg te *Leyden*.

Een Jongeling, niet beneden de 15 jaren, eene fraaije hand schrijvende, kan op een **Notarieel Kantoor** binnen deze Stad geplaatst worden. Adres met eigenhandig geschreven Brieven onder Letter **X.** aan het Bureau dezer Courant.

Men verlangt op een Buitengoed nabij *Leyden* tot **Kamenier-Linnenmeid**, eene Burgerdochter die in die betrekking reeds werkzaam geweest is, van de Protestantsche Godsdienst. Zij die van goed humeur en goede zeden gunstige getuigenissen hebben, kunnen alleen in aanmerking komen. Adres met *franco* Brieven onder Letter **B.**, Postkantoor te *Oegstgeest*

Er wordt tegen Mei aanst. gevraagd eene knappe **Dienstmeid**, die een Burgerpot kan koken en het Huiswerk verrigten. Geene zullen in aanmerking komen dan die minstens één jaar in dezelfde dienst gewoond hebben. Adres onder letter **A.** bij den Boekhandelaar P. H. VAN DEN HEUVELL, te Leyden. Brieven *franco*.

WORDT GEVRAAGD ALHIER,

om zoo spoedig mogelijk in betrekking te komen, een **tweede Koffijhuisbediende.** Adres Koffijhuis de *Twee Kolommen*.

FEESTGESCHENK.

Bij den Boekhandelaar M. M. COUVÉE, te *'s Hage*, is van de Pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

HET GEBED.

Een middel van hulp en troost in alle tijdperken en omstandigheden van den levensweg des Christens, opgehelderd en gestaafd door voorbeelden uit den Bijbel.

Door den Schrijver van *„De middag des levens."*

Gebonden in heel linnen met vergulde Stempels en verguld op snede.

Prijs *f* 1.60.

Op Woensdag den 15den April, zal aan het VERKOOPHUIS op de Hooigracht worden verkocht, eenige **Meubelaire** en andere **Goederen**, waaronder eene Mahonyhouten Garderobe en dito Theetafel, Stoelen, Spiegel, Pendule, Damasten Servetten en Tafellakens enz.; eenige Juweelen en Zilverwerk, waarbij een fraai Diamant Slot met Granaten Snoeren, dito Speld, Zilveren Lepels en Vorken, dito Theelepeltjes, Kristal Suikermandje met zilveren Hengsel, Messen met zilveren Hecht enz. Voorts eenig Japansch Porselein. Te bezigtigen daags voor den verkoop.

PUBLIEKE VERKOOPING,
van SCHILDERIJEN, MEUBELEN enz.

Men is van meening op Maandag den 20sten April aanstaande, des morgens ten 10 ure, ten Sterfhuize van den Heer D. WEIJERS, te *Leyden*, aan de Hoogewoerd, Wijk III. N°. 310, in het openbaar te verkoopen, eene uitmuntende en wel geconditioneerde collectie **Schilderijen**, waaronder van beroemde en bekende, zoo oude als nieuwe Meesters, en op Dingsdag den 21sten April diverse **Meubelaire Goederen**, alsmede **Juweelen** en Ongemunt **Goud** en **Zilverwerk**; al hetwelk zal kunnen worden bezigtigd Vrijdags en Zaturdags te voren, des voormiddags van 10 tot 4 ure.

PUBLIEKE VERKOOPING,

op Donderdag den 23sten April 1857, des voormiddags ten 10 ure, aan de gewezene Wol- en Manufactuurverwerij op de Korte Langegracht te *Leyden*, van onderscheidene **Gereedschappen** en andere Voorwerpen, behoord hebbende tot gemelde Verwerij, voornamelijk bestaande in: 1 Brandspuit, 1 IJzeren Pers, 1 [illegible]-Machine, 2 Bleskommen met IJzeren Stoelen, 1 Conrooi-Machine met Stokken, 1 groote Tafel, 1 Vouw-Machine, 1 Draaibank, 1 Brandoven, 2 Indigo-Molens, 1 Cochenille-Molen, 1 Indigo-Vijzel, onderscheidene Haspels en Loeten, eenige houten Paarden, Kruiwagens, Berries, Draagtonnen, Zeeften, Watergoten, Houtwerk en andere Voorwerpen meer.

Alles daags vóór de Verkooping te zien.

BEURTSCHEPEN IN LADING IN DE HAVEN, ALHIER.

Naar	*Zwolle*,	Dingsdag,	12 ure,	Schipper	. . . .
»	*Sneek*,	Woensdag	12 »	»	K. VIERSMA.
»	*Deventer*,	Donderdag	12 »	»	H. DOMMELHOLT.
»	*Kampen*,	»	12 »	»	K. ROZENDAAL.
»	*Apeldoorn*,	»	12 »	»	H. VAN TRIEST.

PRIJZEN DER OLIE, Amsterdam 10 April.

Raapolie, op 6 w. *f* $52\frac{1}{2}$ cont. *f* 51. Lijnolie, op 6 w. *f* $41\frac{1}{2}$ cont. *f* $40\frac{1}{2}$.

TER MARKT TE LEYDEN AANGEVOERD.

9 en 11 April 1857.	Verkochte hoeveelheid		Prijzen. Laagste	Prijzen. Hoogste.
Winter Tarwe	51	mud.	*f* 9.80	*f* 12.—
Zomer »	23	»	8.65	- 10.20
Winter Rogge	77	»	6.90	7.40
Zomer »		»		
Gerst	22	»	5.50	- 5.90
Chevalier	15	»	- 6.—	6.40
Zware Haver	13	»	- 4.35	- 4.65
Ligte »	16	»	3.50	3.60
Duivenboonen	6	»	- 6.90	- 7.15
Paardenboonen	9	»	6.25	6.65
Ossen (slagt)		stuks	-	-
Kalfkoeijen	54	»	- 118.—	- 185.—
Varekoeijen	22	»	- 68.—	- 146.—
Vettekoeijen	1	»	225.—	
Kalveren (vette)	19	»	- 22.—	- 86.—
» (magere)	4	»	- 3.25	- 4.—
Hamels magere	38	»	- 17.—	- 19.25
Hamels vette		»	-	-
Ooijen magere	24	»	- 12.—	- 16.50
Ooijen vette	8	»	- 19.50	- 26.25
Lammeren magere		»	-	-
Lammeren vette jarige		»	-	-
Varkens magere	40	»	- 24.—	- 35.—
Varkens vette		»	-	-
Varkens Biggen	50	»	- 8.—	- 14.—
Boter 1e qualiteit	8940	N. ℔.	- 1.—	- 1.15
Boter 2e »			- 0.90	- $0.97\frac{1}{2}$
Boter hooi				
Turf (haardbrand) 3e soort	2100	ton	- 40.—	- 45.—
» (graauwe)		»		
Sponturf	500	»	60	65.—

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.
VRIJDAG 10 April.

			Laagste Koers.	Hoogst Koers.	Gebleven.
NEDERLAND Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{3}{4}$	—	—
Dito Certificaten	» 3	»	$76\frac{1}{4}$	—	—
Dito dito	» 4	»	$95\frac{1}{2}\frac{3}{16}$	—	—
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»	140	$140\frac{1}{4}$	140
O. I. Leening	» 4	»	$95\frac{1}{4}$	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»	$97\frac{1}{4}$	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3	»	—	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	104	—	—
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	$102\frac{7}{8}$	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	$92\frac{5}{8}$	—	—
Dito 1840	» 4	»	—	—	—
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4	»	—	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4	»	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6	»	—	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	*f*	—	—	—
Dito Obligatiën	» 4	»	—	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à $4\frac{1}{2}$	pCt.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	» $1\frac{1}{4}$	»	$24\frac{1}{16}$	$24\frac{3}{4}$	—
Dito Obligatiën	» 3	»	$41\frac{1}{4}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	$38\frac{5}{16}$	—	—
Bewijzen Coupons			—	—	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.	» 5	»	—	—	—
Dito	» 4	»	—	—	—
Dito Metall.	» 5	»	$75\frac{3}{4}$	$75\frac{3}{4}$	—
Dito Nieuwe	» 5	»	$86\frac{3}{4}$	$86\frac{15}{16}$	$86\frac{15}{16}$
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$	»	$39\frac{1}{4}$	—	—
BELGIE,	» $2\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»	$52\frac{5}{8}$	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	» 5	»	98	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	$44\frac{7}{8}$	45	45
SARDINIE,	» 5	»	—	—	—
PERU, Geldleening 1853	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	» $4\frac{1}{2}$	»	$36\frac{5}{8}$	$30\frac{5}{8}$	—
GRENADA, Obligatiën	» $2\frac{1}{2}$	»	$21\frac{3}{4}$	22	—
MEXICO, Obligatiën 1851	» 3	»	$22\frac{1}{4}$	$22\frac{5}{16}$	—
N. AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.